

СВОВОДОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Рѣкъ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 24-го Листопада 1898.

Число 47.

Календарь.

Листопадъ.	Ч.	Имена святыхъ.
24	Ч.	Иоаннъ патр. Нила
25	П.	Иоаннъ Златоустого
26	С.	Филиппа ап. (Иулиана)
27	П.	25-го столѣтія Гурія
28	П.	Маттея ев.
29	В.	Григорія новгородскаго
30	С.	Платона и Романа

Звѣстѣ.

Пробка урядована въ „Соединеніи“ — Вѣсти зъ Канады. — При барѣ. — Новинки. — Смѣшное. — Фейдтопъ: Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особенно въ державѣ Пеннсилвенія — Стихъ: Рѣдна мова. — Школа на Украинѣ. — Оголошенія.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127

И увѣдомляють секретара по адресу:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Пробка урядована въ „Соединеніи“.

Слѣдующій фактъ нехай служить тымъ дурнямъ за правдиве свѣдоцтво, ихъ заслѣженности и коруни людской глупости, котрой въ своей безконечной заслѣженности хотять чистити забабраного Павла Ю. Жатковича, и его компанію зъ „протестами“ проти правды и справедливости, высказанной комитетомъ 7 братствъ принадлежащихъ до „Соединенія“.

Було то дня 17. декабря 1895 р., коли бруклинске братство послало (здае ся за статуты) \$5.50, словомъ пять долларѣвъ и пятьдесятъ центѣвъ до редакціи „А. Р. Вѣстника“ на имя Павла Ю. Жатковича, редактора загаданой газеты. Водповѣди

не було жадно, хотяи братство зъ нетерпеливостію чекало на квитъ. Перейшовъ одень рѣкъ, а къ подвуду — біль зъ редакціи „Вѣстника“, а не одень — але ажъ 3 одень за другимъ прийшло на самого председателя Павла Гуменника, „Братства Покровы Пресв. Богородици“ ч. 3. въ „Соединеніи“. Тогда председатель братства вызвавъ секретаромъ именемъ Андрея Мацуру, абы той подавъ справу, що ся стало зъ тымъ грошамъ?

Секретарь подъ присягою сказавъ, що вонъ ихъ заставъ, а на переконане того пойшовъ на почту и переконавъ ся, що вонъ дѣйстно ихъ пославъ на Павла Ю. Жатковича. Но зъ тымъ еще справа не была скончена; вонъ вызвавъ братство, абы собѣ выбрало 3-членовый комитетъ, котрой бы шло и переконавъ ся зразъ зъ нимъ въ редакціи „А. Р. Вѣстника“.

Тымъ комитетомъ бул: Павелъ Гуменникъ, Андрей Мацура и Мих. Баровскій. Въ редакціи не бувъ нѣхто кромѣ А. С. Бешенія, котрому сказали, о що ся имъ розходитъ. Гол. секретарь Бешеній тогда зачавъ всѣ книги переглядати, а вкѣнци знайшовъ, що вѣдь братства Покровы Пресв. Богородици ч. 3. въ „Соединеніи“, було поквитовано не \$5.50, но \$5.00, а 50 цнт. вже нѣ.

„А якъ то е?“ — пытае ся секретарь братства, „що я заставъ \$5.50, а ту стоить лишь \$5.00?“

„Я тогда не бувъ гол. секретаромъ“, водповѣдае Бешеній, „але за тое будте лѣнь тыхъ, а не говорѣть нѣчого.“

Такъ то, брате рускій, коли тебе очевидно крадутъ

и въ очи тобѣ еще скажутъ о томъ, а по тому якъ бандита подъ каровъ смерти — заказуютъ тобѣ о томъ другимъ слова казати?!.. Чи така е ихъ правда и такъ тебе рускій брате твѣй „братъ“ заставае? А по тому еще ты ихъ хочешь чорной дѣла закрывати твѣимъ затемнѣлымъ умомъ? Черезъ тое я и выступивъ зъ братства и „Соединенія“, а понеже я емь братъ твѣй по народѣ — не могу кривды паханови ни на тобѣ знести.

Андрей Мацура.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Звѣзъ шѣвъ Русинами.

Русины, що прийшли до Канады, зробили дуже зле вражѣне на Английцахъ. Они прийшли въ своихъ полотнонакахъ, кожаныхъ, чоботахъ, высокихъ шапкахъ, сердцакахъ, опанчахъ, постолахъ, опинкахъ, кацабайкахъ, хусткахъ, димкахъ, дущкахъ, запасакахъ, перемѣткахъ, кораляхъ, застѣжкахъ. Коли ти вѣшь рускій красы побачили чужій люде, позлякалися, и почали писати по газетахъ, що Русины, то народъ дикий, давный. Не лишь убору руского злякалися чужій люде, але и тыхъ пострашенныхъ, по трохи дикихъ лицъ, повольного ходу, голосного говореня по улицахъ, торгованя по склепахъ и чужій люде зачали бесѣдовати собѣ, що Русинѣвъ не можна разомъ оселати, а найкрасше ихъ порозмѣщувати по широкихъ степахъ. Сей голосъ Английцѣвъ подтвердивъ также сего року въ марцо парламентъ канадскій кажуци, що Русинѣвъ треба порозкидати по цѣлой Канадѣ.

Правда, рядъ канадскій тримавъ ся вже сен политикѣ взглядомъ. Русинѣвъ попередними роками, але ухвала парламенту подтверджуе сю политикѣ и на будуче.

На другій рѣкъ задлятого мають оселовати Русинѣвъ въ провинціи Саскачеванъ и Асинобои.

А въ попереднихъ рокахъ с. е. 1894, 1895, 1896, 1897 и 1898 рядъ оселовавъ нашихъ людей въ Манитобѣ, Альбертѣ и по части въ Асинобои и Саскачеванѣ. До теперъ маемо такій колыон:

а) въ Манитобѣ: 1) Stuartburn, 2) Dauphin, 3) Pleasant Home, 4) Broken Head, 5) St. Norbert, 6) Gonor;

б) въ Асинобои: 1) Yorkton; 2) въ Саскачеванѣ: 1) Saskatoon;

г) въ Альбертѣ: 1) Edna, 2) Rabbit Hills.

Наибольше нашихъ людей маемо въ Манитобѣ. Суть ту особливо двѣ численны колыони: Stuartburn и Dauphin, въ котрыхъ певно осѣло якихъ 800 родинъ русскихъ. Въ Pleasant Home маемо якихъ 150 родинъ, въ Brokenhead 30, въ St. Norbert 30, въ Gonor таковы 30.

Yorkton въ Асинобои буде числится до 300 родинъ, Saskatoon въ Саскачеванѣ также мае досеть людей, Edna въ Альбертѣ якихъ 400 родинъ, Rabbit Hills 60.

Всѣ ти колыони суть вѣдь себе значно воддалены, найменше 2 дни шаленой ѣзды.

Въ Манитобѣ возьмемо Виннипегъ, якъ головне мѣсто для колыонъ русскихъ. Отже будемо мати зъ Виннипегу:

а) до Stuartburn одень день дороги;

б) до Dauphin одень день дороги, такъ само и до другихъ колыонъ. Але хто хотѣвъ бы ѣхати зъ Dauphin

до Stuartburn, то мусить стратити два дни и такъ больше-менше до каждой колыон.

Зъ Виннипегу до Yorkton мѣста, де нема нашихъ людей, треба ѣхати день, але до колыонъ руской треба ѣхати якогъ повтора дня. Але зъ колыонъ руской Yorkton нпр. до Dauphin треба зо два дни. До того не все можно ѣхати, бо колыонъ не ѣде по днинахъ.

Колѣ бы хто захотѣвъ ѣхати зъ Виннипегу до Edmontonу потребуе стратити 2 дни, але ажъ до колыонъ руской Edna 3 дни.

Наибольше дорога представляе ся на колыоняхъ. Часомъ треба ѣхати и волами, а ѣде ся почерезъ прерію, по котрой дорога зачинае доперва стелатися, або почерезъ корчѣ, незрѣванній горбки и т. д. Если-бъ кто наважывъ ся звидѣти цѣлу яку колыонию, то займло бы ему дуже богато часу.

Треба знати способъ, въ який рядъ канадскій провадитъ колыонизацію. Черезъ умову, яку зробивъ зъ колѣвою компанією, обвязанный бувъ силу землѣ водступити той-же компаніи. Въ теперѣшномъ часѣ она розпоряджае не больше, не меньше, а 20 миліонами акровъ землѣ. Землю сю достае она сейчасъ по приядову. И такъ, щобъ зрѣбити яснымъ способъ колыонизаційный, я подаю рисунокъ:

31	32	33	34	35	36
25	26	27	28	29	30
19	20	21	22	23	24
13	14	15	16	17	18
7	8	9	10	11	12
1	2	3	4	5	6

Сей рисунокъ представляе тавнищѣ. Цифры вѣдь 1—36 — се секціи. Каждая секція обіймае собою 4 фармы, кожда по 160 акровъ. Парцетій секціи — се земля ряду, непарцетій — се земля колѣва. Кромѣ того 8 и 26 секціи належать до компаніи „Hudson Bay“, а 11 и 29 суть секціями школьными. Зъ того выходитъ, що на одномъ тавнищѣ може застѣсти только 65 фармерѣвъ.

По правдѣ однако пѣколко такъ число людей не сяде на новій земли. Я приймаю пересѣчне число 40 фармерѣвъ, то послѣ того рахунку, 400 фамилій потребуе 10 тавнищѣвъ, с. е. 360 квадрат. миль англійскихъ, що и дѣйсность показуе.

Колыоніями, въ котрыхъ нема колѣвыхъ земель, суть Stuartburn и Pleasant Home. Маленька колыонія St. Norbert, що розложилась на давнѣйшій епископскій землѣ (коде нашій покуповали землю вѣдь латинского епископа зъ Виннипегу за дорогий грошѣ), тежъ мае тую догодѣность.

Не только колѣва компанія, та рядъ канадскій розпорощуе нашихъ людей; саміи простору ваблять нашего человека, котрой бажае посѣсти якъ найкрасшу землю. Хотя поучте родинне, або знакомство лучае часто нашихъ фармерѣвъ на одной секціи, то однако въ ровной, здае ся, мѣрѣ бажане доброю землѣ розпорощуе нашихъ.

Середъ такихъ обставинъ мусить водповѣдно также уладжуватися жите.

Найперше, що затрачуеся — се ти довгий обряды, котрой такъ сильно вкоренилися въ сѣльске населене руского народу. Тутъ не можливъ суть ти довгий обряды всѣхъ тѣхъ христынъ, тѣхъ обжинки, тѣхъ празники, взагалъ та вси обрядова пово-

лока, що обвила все жите нашего бѣднаго хрестянина. До розбитя тыхъ обрядѣвъ причиняе ся по части и те, що нашихъ чоловѣкъ въ Канадѣ не достае такъ легко горѣвки. Мусить неразъ збавити и колыка дѣвъ, закнѣвъ верне ся зъ мѣста.

Тажко и се мае впливъ на затрачене давныхъ звичаѣвъ товарищкѣхъ, що нашихъ люде не мають все своихъ давныхъ знакомыхъ по близько; а мешкають недалеко якійсь люде, котрой хотъ и говорить по руски, то все якось инакше (завсѣгды смѣшывае!), котрой хочъ и не вбравать ся по ланьски, то все якось инакше, якъ люде зъ нашего села, мыслить собѣ кождый.

Десь колѣсъ трафить ся, що колыка людей зъ одного села, або зъ одного повѣту, або зъ одною одежою, або зъ одною мовою засяде близько себе. Тогда, здае ся менѣ, зачинае ся доперва яка така звѣзъ. Ти люде мають вже щось спольного. Они не дивлять ся вже на себе, якъ на чуживѣвъ, а якъ на близькихъ собѣ. Часомъ трафить ся, що колыко людей зъ однымъ поучтемъ, яке трафляе ся звычайно у нашего селянина, зъ поучтемъ руской вѣры, збере ся разомъ, чтобы выбудовати собѣ святиню. Але тогда вже трафляють ся споры. Бо не кождый одинаково розумѣе руску вѣру. При томъ приходитъ ще зависть, або такій иншій поучтя — и братство розпадаеся, хваба, что интелігентный чоловѣкъ провадитъ всю справу.

Иншого рода звязи помѣжъ нашими людемъ рѣдко лужають ся. Нпр. звязей господарскихъ и просвѣтнѣхъ такъ, якъ бы не видно.

Рухъ въ тыхъ довахъ на прямахъ доперва починаеся. Рухъ сей буде мати рѣжній перешкоды зо стороны нашихъ людей, але тому наибольше буде вѣдно само выховане народне.

Павло Тимковичъ.

Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особенно въ державѣ Пеннсилвенія.

Зобравъ для пожитку нашихъ людей
Др-ъ Юліанъ Чупка

Процесъ криминальный въ державѣ Пеннсилвенія.

За меншій провинны якъ пиянство, публичный прокляны, крики на улицы, вологицтво и т. д. самъ одень мировой судія (Justice of the peace) може переслухати арештованого и засудити его на кару грошеву або на легку вязницю. Але, хотъ треба стеречи ся и тыхъ легкихъ провинъ, намъ тутъ ходитъ о те, чтобы знати, якъ поступати въ важныхъ переступкахъ и якій суть водповѣдній права въ нашій державѣ.

Напередъ о арештованю. Нѣхто не може бути арештованый, если не обжалованый за такій переступокъ. за який мавъ бы поставити кавцію (bail), если его заарештуютъ. Урядникъ арештующій (констабель, полицменъ) не може нѣкого арештовати, если немае наказу вѣдь судіи (warrant), хваба зловити кого на горячѣмъ учинку; въ той часъ може арештовати безъ вранту. Арештовати може также самъ судія мировой, шерифъ або коронеръ.

Каждый чоловѣкъ, если видитъ, что хтось поповное злочинъ, а нема урядника близько, не только може, але навѣтъ есть обвязанный правомъ арештовати злочинца, а навѣтъ може его

гонити и вломати ся до его хаты, если злочинець утѣкъ и сховавъ ся.

Такого арештованого провадитъ ся передъ мирового судію, котрой мае заразъ розпытати ся-о вѣсть и списати протоколъ. Если судія переконае ся, що нѣчого злого не стало ся, або что обжалованный не виненъ, въ той часъ его мусить сейчасъ увольнити, въ противномъ разѣ накладе на него вязницю слѣдчу, если не може поставити кавціи (bail), (що значить, что хтось заручитъ за него своимъ недвижимымъ маеткомъ, что обжалованный буде свавитися на кожде возване суда).

Кавція та (bail) мусить бути водповѣдна до великости злочину и не може бути за высока. Если судія мировой установитъ за высоку кавцію, то обжалованный може домагати ся въ судѣ повѣтовомъ о зменчене той кавціи. Если хто маючи недвижимую власность (real estate) поставитъ кавцію за обжалованого, то судія повѣтовый выпускае того остатного зъ арешту зъ тымъ, чтобы на возване суда ставивъ ся до процесу. Однако не все приймае судія мировой кавцію. Право не дозволею кавціи въ тыхъ всѣхъ переступкахъ, за котрой есть назначена кара смерти, або доживотна вязниця. Въ тыхъ случаяхъ задержуе обжалованого въ вязницю, ажъ до процесу. Хотяи судъ повѣтовый мае право и въ тыхъ случаяхъ приняти кавцію и оставити обжалованого на вольной стопѣ (якъ то мало мѣсече въ славномъ процесѣ ляммерскомъ, въ котромъ обжалованный шерифъ повѣта людеръ и его депутованый, котрой стрѣляли до страйкерѣвъ и бул обжалованый о-умысене убійство, оставался подчасъ цѣлого процесу на вольности).

Кромѣ того не може ставити кавціи той, хто выломавъ ся зъ вязницѣ и хотѣвъ утѣкати.

Если обжалованный не зостае увольненный мировымъ судією, то або стоить на вольности подъ кавцією, або сидитъ въ вязницю. Процесъ криминальный противъ него иде дальше въ той способъ.

Приваляютъ его до суда присяжныхъ, котрой называе ся „grand jury.“ Прокураторъ (distrikt attorney) представляе тому судови всѣ обжалованя и доказы, а судъ мусить одоголосно згодити ся на обжаловане, если дальше мае пти процесъ криминальный. Если судъ (grand jury) не видить достаточныхъ доказѣвъ, въ той часъ увольняе обжалованого, але, коли згодитъ ся на те, что обжалованому треба выточити процесъ, тогда выгодное ся актъ обжалованя (indictment).

Водтакъ судъ вызвае обжалованого, чтобы передъ судією водповѣвъ на той актъ въ англійскомъ языкѣ, а коли не разумѣе по англійски, ему переводитъ ся.

Обжалованный по выслуханю того акту може сказати, что не виненъ (not guilty), або цѣломъ нѣчого не говорити. Може также боронити ся въ той способъ, что не признае тому судови права, а жадае иншого суду; може признати, что вонъ вправдѣ се зробивъ, что судъ ему закидуе, але что дѣло се не есть жаднымъ переступствомъ криминальнымъ; може также выказати, что обжаловане не водноситъ ся до него, бо въ актѣ перемѣняли имя. Може боронити ся, что вже разъ бувъ процесованый за той самъ переступокъ и зостае засужденый або увольненный. Если судія переконають ся о винѣ обжалованого и выслушаютъ его обороны — наступае процесъ.

Самъ криминальный процесъ переводитъ ся передъ судомъ присяжныхъ (petit jury), котрой складае ся зъ 12 присяжныхъ судіѣвъ. Шерифъ що року назначае певне число горожанъ, котрой мусить приняти на себе обвязокъ бути присяжнымъ судіями. Отже передъ тымъ присяжнымъ судомъ стае обвиненый, водповѣдае на запытаня прокуратора и оборонця (адвоката), повѣтового судіѣ, котрой провадитъ процесъ и присяжныхъ судіѣвъ. Прокураторъ може выключити половину зъ загального числа присяжныхъ судіѣвъ, а обжалованный, або его адвокатъ другу половину ажъ доки не лишать ся 12 невычайныхъ, котрыхъ судіи, що веде процесъ, заприсягае яко судъ присяжныхъ. Тогда прокураторъ и оборонецъ зачинають представляти свои доказы, судъ слухае свѣдѣковъ обжалованого, опосля прокуратеръ забирае голосъ и вносать свое обжаловане, адвокатъ свою оборону, а вкѣнци судія-председатель представляе всѣ доказы обжалованя и обороны присяжнымъ судіямъ, котрой удають ся до окремой комнаты, де судія замыкае пхъ, чтобы выдали свой осудъ (verdict). Обжалованный лишь тогда може бути засужденый, коли всѣ присяжній судіѣ згодять ся на тое, что вонъ виненъ. Если всѣ згодять ся на тое, что не виненъ, то судія-председатель сейчасъ обжалованого увольняе. Але если присяжній судія не згодять ся анъ на одно анъ на другое, то прокураторъ може жадати другого процесу передъ иншими присяжными судіями и тогда обжалованный мусить зложити новую кавцію (bail) до другого процесу, а если кавціи не зложитъ, иде до вязницѣ ждати до другого процесу. Если прокураторъ не жадае другого процесу, тогда судія увольняе обжалованого.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати подъ адресу:

То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЩО ТЫЖНЯ ВЪ ЧЕТВЕРГЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючі книжки:

Канадїска Русь
Написавъ Н. Дмитровъ
Цѣна ..... 10 цт.

Образки зъ Америкы
Написавъ Бузько.
Цѣна ..... 10 цт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. I.
Написавъ М. Павличъ.
Цѣна ..... 15 цт.

Конституція Сполуч. Державъ Півночнои Америки.
Написавъ Ст. Магаръ.
Цѣна ..... 10 цт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

ПРИ БАРѢ

Гриць: — Куме Ваню, а вы зъ котроу партією голо- совали сего року?
Ваньо: — Та я, звичайно мой босъ зъ демократами тай я зъ демократами вже вѣдь давна. Чоловѣкъ видѣ- те мусить боса слухати тай при выборахъ ще який до- ляръ канье въ кишеню.
Гриць: — А я таки роз- мѣркувавъ, тай зовѣмъ не голосувавъ.
Ваньо: — Та то на одно выйде, бо зъ того голосова- ня и такъ намъ мала користь.
Гриць: — Нѣ, куме Ваню — я читавъ по газетахъ, що робѣтники амер. вже малѣ по кѣльканайцѣ тысячѣ го- лосѣвъ на своихъ кандида- товъ, а якъ бы то такъ мы всѣ робѣтники якъ оденъ мужъ голосовали на своихъ, то кажу вамъ, всѣ уряды въ нашихъ рукахъ, навѣтъ пре- зидентъ нашъ, бо-жъ то насъ мільоны, а панѣвъ менше, далеко менше.
Ваньо: — Не наша голо- ва до того!
Гриць: — Певно, бо мы це дуже дурні!
Ваньо: — Та бо вы куме Грицью все за політику тай за політику, якъ тоті галич- кий патріоты, скажѣтъ лѣп- ше, чи будисте у о. духов- ного тай що тамъ они гово- рили?
Гриць: — Тай за то вамъ куме скажу, але такъ, що-бъ вы добре знали, що за по- літику варто поговорити, бо політика то жите, а особли- во ту въ Америцѣ, де мы самі собѣ выбираемо и уряд- никѣвъ и найвысшихъ и най- низшихъ и пословъ до кон- гресу и до сенату. Розумѣ- ете? Якъ собѣ выберешъ, такъ будешъ мавъ. Але на- пиймо ся куме, бо горло вы- сыхае, горячи. — Дай Бо- же здоровле!
Ваньо: — Дай Боже ми- лосердый!
Гриць: — А теперъ вамъ розкажу, що мы тамъ зъ о. духовнымъ балакали. Видѣ- те, я прийшовъ зъ робѣты, обмывъ ся, вычесавъ ся, да- ла жѣнка вечеру, попоѣвъ, хтѣвъ вступити до кума осѣ- де сальонисты, але гадаю со- бѣ, нѣ, не вступлю, якось не виглядае, заразъ егомосць почують, що чоловікъ не на- тще, не выпадае, гадаю собѣ и я просто на плеба- нію. Приходжу:
— Сл. Ис. Христу.
— Слава на вѣки.

— А якъ ся маєте Гриць?
— Добрѣ, добрѣ, а о. ду- ховный чи здоровий?
— Добрѣ, добрѣ, а сѣдай- те Грицью, що тамъ доброго скажете?
Я сѣвъ на крѣсло, на та- ке, що то гойдають ся, ка- пельохъ всунувъ подѣ крѣ- ло, тай кажу:
— Я прийшовъ прошу о. духовного на розмову, бо ме- нѣ тоті наші порядки ду- же не подобали ся.
— Та котрй нашй поряд- ки? — они пытають.
— Та такй нашй пропу о. духовного, нашй парафі- яльный. Тотй наши порядки, що то не давно були зъ Хо- мою, зъ тымъ богачемъ. Та якъ зачали мы о томъ гово- рити, якъ зачали, може во двѣ годины говорили.
Ваньо: — Почекайте ку- ме, бо вже стоить на барѣ.
— Дай Боже здоровле!
Гриць: — Дай Боже всѣмъ людямъ и намъ.
Ваньо: — И що-жъ каза- ли о. духовный?
Гриць: — Мы такъ бала- кали и про те и про се и за школы, и за читальнѣ, и за дяковъ, а при конци о. духовный казали:
— Уже то Грицью, такъ дальше не може йти, якъ до теперъ, конечно щось треба зрѣбити. А я-бы такъ думавъ, — кажутъ о. духов- ного тай що тамъ они гово- рили?
Гриць: — Тай за то вамъ куме скажу, але такъ, що-бъ вы добре знали, що за по- літику варто поговорити, бо політика то жите, а особли- во ту въ Америцѣ, де мы самі собѣ выбираемо и уряд- никѣвъ и найвысшихъ и най- низшихъ и пословъ до кон- гресу и до сенату. Розумѣ- ете? Якъ собѣ выберешъ, такъ будешъ мавъ. Але на- пиймо ся куме, бо горло вы- сыхае, горячи. — Дай Бо- же здоровле!
Ваньо: — Дай Боже ми- лосердый!
Гриць: — А теперъ вамъ розкажу, що мы тамъ зъ о. духовнымъ балакали. Видѣ- те, я прийшовъ зъ робѣты, обмывъ ся, вычесавъ ся, да- ла жѣнка вечеру, попоѣвъ, хтѣвъ вступити до кума осѣ- де сальонисты, але гадаю со- бѣ, нѣ, не вступлю, якось не виглядае, заразъ егомосць почують, що чоловікъ не на- тще, не выпадае, гадаю собѣ и я просто на плеба- нію. Приходжу:
— Сл. Ис. Христу.
— Слава на вѣки.

Гриць: — Конче щось му- сить ся зрѣбити!
Ваньо: — Якъ мусь, то мусь, такъ дальше не може бути. Будьте здоровй куме, я вже до дому.
Гриць: — Та-бо зачекай- те куме, я маю вамъ ще щось сказати. Чую, що тамъ въ „Соединенію“ якось не такъ, якъ бы повинно, га?
Ваньо: — Мой кумъ, членъ вѣдь „Соединенія“ самъ казавъ, що оно якось не такъ, але Богъ ихъ знае, якось тамъ зъ грѣшми, чи зъ тыми великими книгами покрутили. Кажутъ, що той редакторъ Задковичъ вѣнь, вже и на Мадярщинѣ такъ крутивъ, только тамъ досѣ- тавъ криминаль, а ту free scuntury, то криминалу не боить ся.
Гриць: — А за Юнкерсъ нѣлого не чулисте?
Ваньо: — Та якъ бы нѣ? Кажутъ, що такежъ халепа. Той червоный духовникъ, що бувъ вже щось на 7 па- рафіяхъ, записавъ па бискуп- па церковь, а народъ кри- чить, страхъ божій, якъ кри- чить, побудують нову цер- ковь, бо на тамтой и такъ щось около 20 тысячѣ довгу, та най собѣ баскупъ три- мае, якъ хоче, най собѣ и духовника тримае, або ему хто боронить?
Гриць: — Дай Боже здо- ровле куме!
Ваньо: — Дай Боже намъ всѣмъ.
Гриць: — Добрянѣчь вамъ куме!
Ваньо: — Зъ Паномъ Бо- гомъ куме!
Кумъ Валайда.

До старокрасныхъ пред- платниковѣвъ.
Неразъ вже пытали насъ зъ краю, якъ бы то послѣ- лати грошѣ за „Свободу.“ Мы вѣдписували поодни- кимъ людямъ та не зага- дить, если про те скажемо публично. Вѣлякй грошѣ зъ краю, що идуть до ца- шпои редакціи, просимо за- сылати почтою. Тѣлько-жъ най засылающей не гаде- собѣ, що якъ подастъ въ краю на почтѣ свое имя, то оно дойде до насъ. Нѣ! До насъ прийдуть лишь гро- шѣ, а мы въ клопотѣ, хто ихъ заславъ. Тожъ, каждый, хто зъ старого краю засы- лае до редакціи „Свободы“ грошѣ, най ще купитъ за 2 центы корреспондентку, прилѣпить на нѣй за 2 центы марку и най напи- шете на той картцѣ, що ось той або той засылае только а тѣлько грошей. Розумѣсь, що такъ грошѣ, якъ и ту корреспондентку треба адресувати такъ: „Svoboda“, Box 13, Mt. Car- mel, Pa., North America.
Расова ненависть.
Звѣстно, що наибѣльше число муриновѣвъ замешкуе полуднѣвей стейты, де ихъ давнѣйше спроваждено зъ Африки, якъ невольниковѣвъ до работы. Хоть ту въ А- меричѣвъ свобода и хочъ му- рины вже зрѣвнаны зъ про- чими бѣлыми горожанами, то таки ненависть мѣжь од- ною расою, а другою не у- стала, чого доказомъ беана- станный лнчованя муриновѣвъ. Та ненависть при послѣд- ныхъ выборахъ въ полудне- вой Каролинѣ дойшла до того, що застрѣлено 10 му- ринѣвъ, 8 лнчовано, а бо- гато ранено. Въ той борѣ упало мерцемъ кѣлькохъ бѣ- лыхъ. Бѣлы въ жаденъ спо- собѣ не хотять допустити муриновѣвъ до урядѣвъ, зне- волили ихъ зрѣчи ся своихъ гѣдностей, а редактора чо- рного нагнали зъ мѣста, а е- го домъ спалили. Ось, що дѣсь въ 20 столѣтїю въ сво- бѣднѣй, християнскѣй Аме- ричѣвъ.
— Чи знаете, що слѣ- дуюча конвенція „Руско- Народного Союза“ буде на томъ плейзѣ, где буде наибѣльше членѣвъ? Чи хо- чете, чтобы у васъ була кон- венція? Если такъ, то за- пи с е у й т е с я д о „С о ю з а“.

Змѣна въ свѣтѣ за три ро- ки
За три останній роки зай- шла у свѣтѣ величезна змѣ- на. Не менше, якъ 19 милі- оновъ людей знайшло ся подѣ управою иншихъ дер- жавъ. Змѣна ся повстала въ наслѣдокъ военъ мѣжь Хи- нями и Японією, мѣжь Фран- цією и Сіямскою державою, мѣжь Францією и Мадагас- каромъ, и мѣжь Америкою а Ишпанією. Японія забра- ла вѣдь Хинъ 2 мил. людей, Франція вѣдь Сіямъ и че- резъ Мадагаскаръ 6 мил. 500 тысячѣ, а Америка вѣдь Иш- паніи 10 мил. Наибѣльше зѣ- всѣхъ зѣстали пошкодованй Хинѣвъ, бо крѣмъ страты по- вѣйвъ зъ Японією, стратили три порты, оденъ до Россіи, другій до Англіи, третій до Нѣмеччины. Черезъ тѣ всѣ страты Хины перестали бу- ти независимою державою, и часъ, здае ся, недалекій, коли Хины зѣстануть роздѣленй. Найкрасшу добычу изъ войны вынесла Америк- ка, бо крѣмъ 10 мил. людно- сти, забрала такй красней землѣ, якъ Кубу, Гавайскй островы, Лядроны и Филип- пины. За те, коштуе Аме- ричку война 361. мил.!

Песъ бреше -- вѣтеръ несе!
Въ послѣднихъ часахъ наша редакція одержала чи- мало анонимныхъ (безъ под- пису) листовъ, въ котрыхъ якысь панки обкидуютъ ре- дактора „Свободы“ грязею за те, що вѣнь поруше та- кой справы, котрй живо до- торкають нашихъ рускаихъ робѣтниковѣвъ въ Америцѣ. У насъ занадто велика лю- бѣвь до своего народу и до правды, что въ та писана гря- зюка могла зрѣбити яке-не- будь вражѣне. Мы навѣтъ зъ тыхъ листовъ бачимо, що ихъ не пишутъ робучй лю- де, але тѣ, котрымъ грунтѣ зъ подѣ ногъ усуваеь, и то- му тѣ письма не то, що не- знеохочують насъ до працѣ, а противно додають намъ ще большою охоты дати по- лобажъ вороговѣвъ нашего на- роду. Коли такй листъ дур- ный перечитаеь, то каже ся: Песъ бреше — вѣтеръ несе, нѣкому шкоды, але вы братья робѣтники дер- жѣтъ ся и не дайтеь нѣ- кому подѣ ноги!
Заява.
Мы за вѣдомостю цер- ковнои рады и членѣвъ „Со- единенія“ заслали въ редак- цію „А. Р. Вѣстника“ на адресу редактора П. Жат- ковича дня 20. октября ре- гістроване письмо зъ про- шенемъ, щобъ въ газетѣ, вы- даванѣй за нашй центы, по- мѣщене було повѣдомлене всѣхъ братствѣвъ о нашѣмъ празнику посвяченя св. пре- стола. На се редакторъ анѣ не вѣдписавъ анѣ не помѣ- стивъ того запрошеня, а противно, коли мы написа- ли до редакціи „Свободы“, котру мы якъ члены „Со- единенія“ не мали права просити, щобъ она помѣща- ла даромъ нашй оголошеня, она помѣстила. Видко, що „Свобода“ дѣйсно зѣстнае интересы всѣхъ Русинѣвъ безъ вгляду на те, до якои організації они належать. Тыхъ пару словъ даемо до публичной вѣдомости, щобъ разъ вже люде прийшли до розуму и знали хто ихъ прия- тель, а хто нѣ.
St. Clair, Pa. 15. новембра.
Ив. Костуря, предѣдатель.
Колот. Микла, секретаръ.
Вѣдзнака „Р. Н. Союза“ вже выйшла давно и можна ихъ набути по 85 цт. тѣль- ко въ гол. секретара, зложивши належитѣсть въ пе- редѣ на руки мѣсц. секре- тара. — На боргъ вѣдзнакъ не даеь.

НОВИНКИ.

КВЕТЪ.

Симъ посвѣдчаю, що во- дѣбравъ-емъ зъ касы „Р. Н. Союза“ запомогу за помер- шу мою жену Анну Хо- даба \$300 словами триста долл.
Yonkers, N. Y. 17. новембра 1898.

Тимко Ходаба.

СВѢДКИ:
Лазаръ Сиротякъ.
С. Д. Сосенко.

Поправка похибки.

Въ ч. 46. въ справозданю „Союза“ зайшла похибка, що до слова. Есть тамъ вы- друковане такъ: „Приступи- ли слѣдуючй новй члены до „Р. Н. Союза“ въ дру- гѣй половинѣ вересня“, а мае бути: въ другѣй поло- винѣ жовтня.

Если судъ присяжныхъ судѣвъ запавъ одно- голосно на некорысть обжалованого (verdict of guilt), тогда судя вызначае ему кару, вѣдповѣдну до приписѣвъ права. Вѣдь того выроку (judgment) обжалованому прислугуе право вѣдкликну до найвысшого суду (апелювати), однакъ се не вѣдольна его зъ визначѣн. Обжалованый може такожъ въ дорожѣ ласки просити держав- ного губернатора о дароване ему кары. Въ та- кой то способѣ переводчыхъ ся криминальныхъ процесѣвъ вѣ судяхъ Сполученыхъ Державъ, мен- ше больше подобно, якъ всюды теперъ въ циві- лизованѣмъ свѣтѣ. Неразъ оно лучаеь що на- шихъ людей зовѣмъ невинно тягають по су- дахъ, дерутъ зъ нихъ грошѣ, а нашъ чоловікъ, не знаючи правъ, залугае ся и даеь сеати, тожъ може бути, що сеся книжочка принесе бодай той пожитокъ, що повчить нашихъ людей про права и навчить ихъ, якъ мають боронити ся, хто мае ихъ право арештувати и судити, если вже котрий попаде въ процесову бѣду.
Теперъ еще зъ порядку рѣчи лишаеь намъ застановити ся надѣ цивильными справами, про- цесомъ въ тыхъ справахъ, якъ боронити ся и якъ доходити своихъ цивильныхъ правъ.
Про права и цивильный процесса.
Цивильне право обѣймае всѣ тѣ стосунки, котрй выплывають зъ особистыхъ рѣчевыхъ правъ и обязанностей. Особистй права суть тѣ, котрй походять зъ стосунку особистого чоловіка, затѣмъ право супружеске, право дѣтей, родичей и родины, право спадкове, право опѣкунѣвъ.
Рѣчеви права вѣдносять ся до рѣчей, котрй дѣлять ся на движимй и недвижимй.

Недвижимй суть тѣ, котрыхъ не можна пе- реносити зъ мѣсци на мѣсце безъ нарушеня ихъ субстанціи, то есть земля, дома, и все, що есть осаджене зъ земли. Движимй рѣчи суть тѣ, котрй можна переносити зъ мѣсци на мѣсце, отже чоловікъ набувае певны права до тыхъ рѣчей, а то называе ся рѣчевымъ правомъ. Таки права суть: право посѣдана, право власности и право служебництва.
Що до обязанностей, то люде могутъ ма- ти зновъ право до якои рѣчи, або до грошевои заплаты на подѣставѣ умовы (контракту) и зъ такои умовы все плынуть для одныхъ права, для другихъ сбвязки, а всѣ тѣ права и обо- вязки зъ контрактѣвъ становлять право обяза- занностей.
Отже-жъ, если хто не зважае на права дру- того, а кривдитъ его, то той покривдженный мо- же домагати ся передѣ судомъ приверненя сво- ихъ правъ, а то называе ся цивильнымъ процесомъ.
Права и цивильный процесса суть дуже рѣжнор- одный, а наука про нихъ займе чимало часу, длятого трудно бы менѣ було въ малѣй кни- жочцѣ описувати всѣ тѣ права и приписы ци- вильного процесу. Впрочемъ въ каждѣмъ, большѣмъ, цивильномъ процесѣ мусить бути адво- катъ, а той мусить знати право.
Всѣ цивильный процесса, если вартѣсть спор- ной рѣчи переходить 300 долларѣвъ, або, если вартѣсть не есть означена, належать подѣ повѣ- товый судъ и судятъ ся передѣ 12 присяжными судьями такъ, якъ криминальнй процессы. Поне- же вартѣсть есть значна, то каждый въ томъ случаю мусить мати адвоката, тому про той ци- вильный процесъ не треба богато розписувати ся.

Представлю лишь процесъ о меншй сумы (до 300 долларѣвъ), котрй веде ся передѣ мировымъ судією (скваеромъ). Кто мае такую жалобу, що другій чоловікъ виненъ ему грошѣ, а не хоче добровѣльно вѣддати, удае ся до мирового судіи, котрй выдае позовъ до довжняка, щобъ той ставивъ ся на терминъ, на котрѣмъ жере- слухуе обѣ стороны, переглядае паперы (доку- менты), слухае свѣдѣвъ, а пересвѣдчивши ся, хто мае правду, выдае вырокъ (judgment), котрымъ або узнае претенсію вѣрителя, або нѣ, т. е. вѣддале его зъ его позову.
Въ цивильномъ процесѣ судя не може нѣ- кого засудити на кару (взынцю або кару гро- шеву), хйба, що хтосъ поводитъ ся въ судѣ не- прилично. Може только присудити претенсію вѣрителя, або вѣдсудити, крѣмъ того накладае заплату коштовъ на ту сторону, котра програ- ла процесъ.
Если сума не переходить \$5.33, то вѣдь того выроку нома апелляция. Если есть больше якъ \$5.33, то програвшій процесъ може жадати, щобъ повѣтовый судъ знѣсь вырокъ, если першій судя зробивъ якй блудъ подчасъ розправы. Если сума переходить \$20.00, то каждый може апе- лювати вѣдь выроку мирового суди до повѣто- вого суду и жадати процесу передѣ присяжнымъ судомъ, а то або звыклою апелляцією або на подѣставѣ блуду.
Еще одно треба знати, що завѣзанный до суду, чи то цивильного, чи то криминального на свѣдка, мусить ставити ся, если одержитъ за- вѣзване подѣ карою, инакше може бути кара- ный грошевою карою або взынцю.

РѢДНА МОВА.*
(Въ 100 лѣтнн годовины вѣдрѣженя.)
.....
Вызволилась Украина
Зъ ляцкон неволѣ
Та й вѣддала московщинѣ
И волю и долю.
И минуло ся Козацтво
Щезла и свобода —
Нове панство у подданство
Гне шию народа.
И замовкли теорбаны
Нѣмьтѣвъ могили —
По Днѣпрови московское
Слово воцарилось....
И говорить и щебече
Пестить слухъ козачій —
А его рѣдненька мова
За порогомъ плаче.
Плаче, кланяеь и проситъ:
Впустѣте мя въ палаты!
И не дамъ я Украинѣ
Марно замврати.
„Забирай ся! ты крепачка
А мы вже панами —
Намъ не личитъ еднати ся
Зъ простыми хаклами...“
И замовкла сиротина,
Изъ палатъ уходитъ
И подѣ стрѣхами ховаеь,
Простымъ людямъ годитъ.

Анархистъ Лючині передъ судомъ.

Анархистъ Лючині, що замордовавъ австрійську цѣсареву Елисавету, стававъ передъ судомъ въ Женевѣ, де его осудили на вѣчницю кару, яка тільки истнує въ томъ краю, бо на доживану підземну вѣзницю. Підчасъ розправи розказувавъ вѣнь зовсімъ свободно, що хотѣвъ забити орлеанського князя, але припознивъ ся. Если-бъ бувъ мавъ 50 франковъ на дорогу до Риму, то бувъ бы замордувавъ италійского короля Гумберга, въ конці мусѣвъ вдоволити ся убійствомъ австрійскою цѣсаревю Елисавету. Коли перечитали ему засудъ, вѣнь смѣючись, кричавъ: „Най жіе анархія!“ „Смерть панамъ!“ „Най згинуть всѣ, хто не працює!“ Розумѣе ся, що въ той спосѣбъ годѣ поправити долю робучого люду, бо мордомъ не доведе до нѣчого.

Зъ вѣдѣньской державнои рады.

Нѣмецкій посолъ до рады державнои у Вѣдн Вольфъ, звѣстний зѣ свого поединку зъ бувшимъ австрійскомъ президентомъ мністрѣвъ гр. К. Ваденѣмъ, мавъ теперъ поединокъ зъ другимъ польскимъ посломъ Гневомъ. Оба послы позывали ся поганымъ, улчними прозвисками, за що Вольфъ вызвавъ Гневоша на поединокъ на пістолеты, въ котромъ Гневовъ равеный. Въ вѣдѣньской радѣ державнои велика замѣшанина, зъ кождымъ днемъ видко, що Австрія клонить ся до упадку.

Замовляйте книжочки!

Незабавомъ выйде зъ друку зновъ друга книжочка подѣ напсею: „Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилльвенія.“ Книжочка сея стане въ великой потребѣ для рускыхъ людей, а хто мати буде про „Конституцію Сполуч. Державъ“, той мати буде повяте про устрѣй напсон державы. Замовляйте „Конституцію Сполуч. Державъ“, а опѣсля „Де-що про права и суды въ Сполуч. Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилльвенія!“ Обѣ книжочки стоять по 10 цнт. а зъ пересылкою 12 цнт. кожда.

Нещаснй смігранты.

Зъ англійскихъ газетъ дознаемось, що минушого тыждня ѣхало цюсю до 7 рускыхъ родинъ до Канады. Же на канадійській землі, бо коло Торонто наѣхали на себе потяги, при чомъ багато людей згинуло, а мѣжъ ними всѣ рускыя родины. Именъ тыхъ нещасливыхъ людей не знаемо. Ось дождали ся бѣдаки щастя, що за нимъ такъ далеко ѣхали!

Терпелювости.

Статуы „Р. Н. Союза“ вже выдрукованы, теперъ суть въ опривѣ, — за якихъ два тыжднѣ будуть готовы и тогдѣ можнѣ буде порозсылати ихъ мѣспевымъ секретарямъ.

СМѢШНЕ

ЛЮБКА ДѢТИНЫ.
— Тѣточко! — пытає маленька Маруся — що се таке телефонъ?
— То такий прирядъ — водповѣдає тѣтка — що якъ кому що скажешъ, то заразъ про те знають о колька миль.

— То и вы тѣточко телефонъ? — запытає Маруся.
— Чому?
— Бо вчера татуно розказували мамѣ — пояснює Маруся — що лишь ино скажешъ тѣтцѣ, сейчасъ про те знає цѣле мѣсто.

ВОДКИЛЯ ШАПКА?

Ѣхавъ разъ собѣ панокъ до мѣста Вучача, та и зострѣтивъ передъ тымъ мѣстомъ жидка, що ѣхавъ зъ Вучача. Панъ подививъ ся грозно на жидка та и пытає:
— Жиде, ты звѣдки?
— Зъ Вучача, — каже жидокъ, не знимаючи шапки.
— А шапка? — гукнувъ панъ сердато.
— Ну, шапка тежъ изъ Вучача, — водкалує жидокъ та и поторохтѣвъ по припаньску коляску.

НОГИ ВОЛЯТЬ.

— Сынашу, поди стовчя пшона на кашу!
— Охъ, мамо, ноги дуже болять!
— Сынашу, иди ѣти кашу!
— А де-жъ, мамо, моя ложка велика?

ГЛЯДАЕСЯ!

Хто бы знавъ де находится ся Михайл Прасковичъ, 40 лѣтъ маючий родомъ зъ осады Баране при Ольховци, пов. Коросно, Галичина, нехай подасть ласкаво его адресу до редакціи „Свободы.“ М. Прасковичъ приѣхавъ до Америки чотыри лѣтъ тому, а позѣстала въ краю его жена Катарина зъ 4 дѣтьми, не мае жаднои вѣдомости о своимъ мужу.

ГЛЯДАЕСЯ!

Стефана Яроша, 40 лѣтъ старого, родомъ зъ села Жидовского приналежного до Тыханѣ, пов. Коросно, Галичина. Стефанъ Ярошъ ѣдучи до Америки, лпшивъ въ краю жену Анну зъ троима дѣтьми. Жена его Анна теперъ померла, а позѣсталии 3 сиротами не мае ся хто заопѣковати. — Хто бы знавъ адресу того честного чоловіка, нехай зволить ласкаво подати до редакціи „Свободы.“

Житя святыхъ. Молитвословы. Катехизмы. Вѣбни. Вукварѣ. Календрѣ. Свѣяваннѣ и други старокраевы РУСКИЕ КНИЖКИ ПРОДАЕ

руска читальня въ Олифантѣ.
Адресуяте: Rev. J. J. ARDAN, Box 13 — OLYFRANT, Lack. Co., Pa.

Едмундъ Лембикъ (Edmund Lembitz) 13—15 EAST MINE STR. HAZLETON, PA.

має салюнь, де можна достати дуже доброй горѣвки, пива и великихъ напоѣвъ.
Е. Лембикъ есть такожъ публичнымъ нотаромъ, тожъ хто потребує повномочія або мае яку грунтову справу въ старомъ краю, най удасть ся до него.
Адже-жъ кождый знає Лембика, най иде до него.

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКА.

Докторъ правъ Юліанъ Чупка. Полагоджує всѣ sprawy судовы въ Америкѣ и въ Европѣ, а спеціально въ Галичинѣ. Полюмомочія. Розмовити ся можна по руски. Поспытати ся або писати подѣ адресою: Julian Czupka, L. L. D. 44 BENNET BUILDING, WILKESBARRE, PA. Въ недѣлю можна розмовити ся зъ д-ромъ Чупкою въ его помешканю 49 Carey str., Wilkes Barre, Pa.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.
Пасажерскыя трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.
До Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полудни.
До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околнцахъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд. а 3:20, 6:44 и 9:55 по полудни.
Экспресовы трены до Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.
Трены до Mt. Carmel.
Зъ New York-у о год. 8:20 до полуд. и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.
Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.
Зъ Pottsville о год. 9:46 до полуд. 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня. 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.
Нодѣльны трены до: Philadelphia и New York-у и до всѣхъ стаций межы тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ околнцахъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.
Нодѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.
CHAS. S. LEE, Gen'l Pass. Agent, R. H. WILBUR, General Supt.

Т. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИЧІЙ. 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко рускои плебаніи.

Добрий вечеръ друже мой! — Добрий вечеръ, свате! А куда такъ свѣщите? — Ао Талпаша, брате!
Що за Талпашъ Звѣдки вѣнь? — Та-жъ крапикъ нашъ милый — У него всѣ Русины — Подѣрбляють силы!...
— Що за брындза я пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужує яєъ братами! — Таньо надзвычайно!

Добрий вечеръ друже мой! — Добрий вечеръ, свате! А куда такъ свѣщите? — Ао Талпаша, брате!
Що за Талпашъ Звѣдки вѣнь? — Та-жъ крапикъ нашъ милый — У него всѣ Русины — Подѣрбляють силы!...
— Що за брындза я пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужує яєъ братами! — Таньо надзвычайно!

МТ. САРМЕЛЪ—ЦѢ ЧИТАЙТЕ!

Хочешъ ѣхати на прохѣдъ? Маешъ хрестины? — Справляешъ весѣле? Потребуешъ погребника?

Въ тыхъ всѣхъ выпадкахъ удавайте ся до: **C. Lukashewicz,** Cor. 3-d & Maple Str. МТ. САРМЕЛЪ, PA., а вѣнь обслужитъ васъ совѣстно.

ПРО КАНАДУ!
Хто-бъ хотѣвъ провѣдати докладно про Канаду — най напише до мене. — Самотнй могли-бъ достати тамъ роботу черезъ зиму, а на всѣхъ вчасно могли-бъ взяти ся до работы на фармѣ.
Пишѣте на адресу: **Rev. N. Dmytriw,** 57 1/2 4-th Str. TROY, N. Y.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИЧІЙ. 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко рускои плебаніи.

Добрий вечеръ друже мой! — Добрий вечеръ, свате! А куда такъ свѣщите? — Ао Талпаша, брате!
Що за Талпашъ Звѣдки вѣнь? — Та-жъ крапикъ нашъ милый — У него всѣ Русины — Подѣрбляють силы!...
— Що за брындза я пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужує яєъ братами! — Таньо надзвычайно!

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКИЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)

Катлянъ и Некарда (Catlin & Nekarda) 309 Broadway NEW YORK, N. Y. Сей адвокатъ выправує нагороду вѣдъ компаній, если-бъ котрого зъ работниковъ або убилъ або покалѣчило. Рѣвно-жъ пріймає всѣ криминальнй и цивильнй жалобы.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER 421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa. Хочешъ мати красну фотографію, вѣрний портретъ, зайді до того фотографера. Вертайшъ зѣ слобу зайді зъ жыною до него, дай ся злпати, а будешъ мавъ на цѣле жыте памятку. Машышъ ляду дитинку дай фотографувати у него, а будешъ мати красныи образъ. Сты у Васъ братство, най зайді до того фотографа, а вѣнь Вамъ зробить фотографіи и портреты, якы хочете. — У него рѣспородни фотографіи и портреты можна замовити и то до дуже умѣренои цѣны. — За роботу гарантує.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.
Коло лігайского дына есть рускій готель, одинокий на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякы напои, якъ віска, пиво, румь, темперъ и ин. дуже добры и здоровы. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лѣшко и чемну услугу. Агу Русины! Чижъ будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Юліанъ Копыстанскій (Julian Kopytsianski) 420 W. Pine st. ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салюнь рускій. — Найлучшй напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмантого гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.
Спѣшѣте Братя Русины до своего братчика Юлька.

ХТО ХОЧЕ КУПИТИ НАЙНОВѢЙШОИ МОДЫ И НАЙЛУЧШОИ РОБОТЫ
УБРАННЯ ДЛЯ МУЖЧИНЪ И ДѢТЕЙ КЛОЩЕВЪ
Хто хоче набути всяке бѣле такъ верхне якъ и спѣдне, шапки, капелюхи и др.
НАЙ ИДЕ ДО ВЕЛИКОГО СКЛАДУ
P. A. STIEF-A
11, 13 & 15 North Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
У НЕГО НАЙЛУЧШІЙ ТОВАРЪ А ЦѢНА НЕ ВЕЛИКА.

Іосифъ Пейко рускій готельникъ Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКІНЪ, ПА.
Запромує всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и лобру віску. Хочете добре забавити ся, идѣте до Пейка. Чекашы на стрѣткару, зайді до Пейка, а нѣколи не змѣстуеть, бо кара иде попри саміи дверѣ.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ. * TROMETTER'S * (Трометтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA. напотиивъ National Bank. Свѣдана, Обѣды, Вечера.
Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій спосѣбъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солідна. Осѣбнай покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала. Препоручає ся всѣмъ ско рестаурацію, а передовѣсьмъ приѣзднямъ. Пишучій сей адвертайсментъ ручитъ за Трометтера.

ВЕЛИКІЙ И НАЙТАНШІЙ СТОРЪ ЗЪ ЧЕРЕВИКАМИ НА ЦѢЛЕ МѢСТО.
W. J. Gable, Oak Str. — Mt. Carmel, Pa. Другй дверѣ вѣдъ почты. ИДѢТЬ ДО НЕГО.

Зъ ними смѣе ся и плаче, Згадує могилы И про славу козацкую, Що вони покрыли.
Льсть ся, плаче рѣдне слово, Кобза грає, грає И мпунѣсть Украины Зъ думы выступає...
Кровь, пожежѣ и Татаре, Злѣ Ляхи, неволя И даремне умирає За вольную волю...
Серце краєсь, кровь стинаєсь, А душа пытає: За що-жъ мы такъ безгаланнй? Чи Бога немає?...
И стонъ знищенои долѣ, Зойкъ нѣмои розуки Кличе помѣты на тиранѣвъ За всѣ кривды и муки И за яму, що намъ брали, Щобъ все наше зѣбѣста — Хоть годину передъ скономъ Помѣты, помѣты, помѣты!...
Плаче мова, плаче дума По Вкраинѣ млѣой — И збудивъ ся вѣщій геній, Що спавъ на могилѣ.
Ветавъ и подѣйшовъ къ спрѣтцѣ — Сльозы утирає И въ одежу смѣхованця Еи одягає.
„Цятъ дитино! У пелатахъ

Тамъ плачу не люблять — Зажартуєшь, заграєшь...
Всѣ ты приголублять.“
И понѣсь еи въ палаты — И розщѣбеталась, Задзвонила дзвѣночкамп Та и зареготалась.
Бає казку дивовидну, Шуткує, пустує — Нѣхто еи не синяє, Нѣхто и не глузує...
И скинула дѣтинонька Смѣхованця шаты И въ народной у свитивѣ Стала щѣбетати.
А до неи сѣли вѣщй Сыны Украины: „Не дамо тобѣ умерти! Ожне Вкраина!“
И повѣтали, присягнули, Блысли, засіяли И подняли рѣдну мову — На Русь залунало Слово ясне и воскресне И якъ грѣмчъ горяче:
„Умерлй вставайте зъ гробу! Пробудѣть ся спячй!“
Заримѣло по Днѣпрови — Горы водповѣли — Зъ пятьсотлѣтней неволѣ Русины ожили!
И прогнали ляцке слово Изъ рускои хаты —

Вже не будуть чужимъ богамъ Русины кланятись...
Рости-жъ наша мово, рости, розвивай ся! Росли въ силу и славу, рости въ красоту И хлопской свитины не прячь, не встыдай ся!
Народная свита намъ кунту шомъ ту.
Рости рѣдна мово и будь намъ щитомъ, На вражй, на лютй, затроєнй стрѣлы!
Стали ся, остри ся и будь намъ мечомъ Побѣднмымъ на подлѣ тиранскіи силы!
И геній рускій тебе поднимуть Высоко на свѣтлы престолы наукы, Діядема славы тобѣ улѣтуть Булаву законѣвъ дадутъ тобѣ въ руки.
Рости-жъ наша мово! мы не принесемъ Тебе изъ-за мѣнства у жертву нѣкому — Зъ тобою мемъ жити, зъ тобою умремъ.
На волѣ, подѣ волѣгармучимъ псаломомъ.
Самбѣръ 29 X. 1898.
Корнилъ Н. Устияновичъ. R 94

ШКОЛА НА УКРАИНІ.

(Ковчезь).

Гамбонъ за стѣною мѣнѣвъ, видно розмова провадилася далеко не мирна. Гомбонъ глухо вѣдавав ся у вѣдливому повѣтрп школы; робилася якось прикро. Мы вернули ся въ хату учительки.

Рада-нерада, мусѣла йти. Спинаючися поподъ тиноу, щобъ не попасти въ поналиваній вчора калюжь, пошли мы до нового двору. Дворъ бувъ великій, порослий травою, на ньому хлѣвы, коморы, рѣжній господарскій приборунокъ, поручъ зъ дворомъ великій старій садокъ зъ ряслими деревами оточувавъ ту саму велику каменницю, що я бачила, їхавши. Высокимъ ганкомъ пошли мы въ ту каменницю. Въ першій-же хатѣ побачили пона зъ дочкою и двома онуками, що вже сидѣли за накрытымъ столомъ. Товаришка познайомила мене и насъ запроносили до гурту. Обѣдаючи, я все поглядала навколо по хатѣ. Трудно було зважити, чи то була вбога, чи богата господа. Товаришка моя правду казала, що каменниця попова порожня, але-жъ ей дуже багато треба було, щобъ стати повною. Була то стара будова, — давній кляиторъ католицкій (церква тежъ колись належала до нього), зъ товстими стѣнами, глубокими вѣкнами, зъ высокимъ склепѣнемъ замѣсть стелѣ, холодный, просторый, досыть темный. Голосы и кроки лунали въ тыхъ хатахъ, якъ въ церкви и здавалось, що тутъ господарѣ не поспѣ и его сѣмя, а отъ темной уніятскій образы та деревній ангелы, що дивились на насъ изъ стѣнъ, непривѣтно всмѣхаючися, або суворо насупившись. Тѣ образы и ангелы були вынесені зъ церкви, коли она зъ уніятскою обернута була въ православну (такой обертання булн першина для неї). Батиска, що, подобно якъ и церква, бувъ колѣс уніятскимъ попомъ, прививъ выгнаецѣвъ до своєї хаты и они пристали до неї зовсѣмъ, большъ нѣжъ самъ господарѣ, — мадѣнкій, сухенькій дѣдусь, вѣнъ зовсѣмъ губивъ ся у своѣй величній оселѣ. Въ нѣй врештѣ все якось губилось: и постановы, и килмы, и мисники, и скринѣ, увесъ той скарбъ побовскій, що въ иншій хатѣ робивъ бы вражѣня замозности, и люде.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣявшись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣв заравомъ? Вы лядинамолада. Отъ пождѣть, будете пти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отутъ то вамъ грошкики и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несодѣвано до мене. Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперь шкода, що мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та що-жъ, видно прійдесть ся самоій їхати до дому. То якъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернулася я до товаришки, — коли ты будешь дома? — Не знаю, — водпвѣла она коротко. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, що я такой жила? Ось прихोдесть сего вечера, то мы зъ вами обрахуемосъ, а завтра поѣдете, колп ваша хотѣ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна. — Ну, що? отдавъ? — пытаю. — Та... отдавъ, половиноу! Нема каже всѣхъ, не зобравъ. Що ты зъ намъ зробишь? — Ты-жъ ему вѣришь? — Де тамъ! — Що жъ ты, поѣдешъ, чи будешъ „выкручувати“ свой грошѣ до кѣнца? — Та нѣ, поѣду, обрыдло вже, може потѣмъ якъ небудь виправлю. Годѣ вже про се говорити, увѣрилось!.. И она почала вкладати свои рѣчѣ, щобъ завтра выѣхати. Другого дня мы рушили, попрощавши ся зъ школою и зъ селомъ, куды нѣ менѣ, нѣ йи большъ не судилось вертати. — Порожня школа, порожня хата и сулія зостали ся чекати нового учителя. Леся Украинка.

Dr. F. J. Meek J. BOBKOWSKI ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ. Винаймае такожъ корчн на похороны, хрестины и весѣла по дужъ пивныхъ цѣнахъ. Одинокій лѣкаръ, славынний на цѣле мѣсто. Лѣчить всякы хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣванный лѣкаръ въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ, ОДИНОКІИ РУСКІИ СТОРЪ НА ЦѢЛЫИ YONKERS Лазоря Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y. Кто не знае Лазоря Сиротяка? Вѣнъ мае красно зарядженый сторъ, гресерню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, таньо и безопасно. Продае такожъ шифкарты на всѣ лінии. Кто изъ земляковъ хотѣвъ бы водѣхати до старого краю, нехай зайде по дорожѣ до Сиротяка и купити собѣ шифкарту у него а вѣнъ водировадитъ его ажъ на шифъ. На що давати ся здерати жидовскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣть до своего!

Руска бучерня. Russian Meat Market — OLYPHANT, PA. КУЗЬ МЫ СВАЛЫ. Гей рускій господиѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у своего Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тамъ въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вѣнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозитъ въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣть до него и попробуйте водѣ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. Pittsburg, Pa. Каждый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покѣнчивъ свои науки въ старѣмъ краю. Д-ръ Блумбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытѣ державный въ Филадельфий осѣвъ въ Петсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайдѣ до него, заразъ выздоровѣ!

СВОИ ДО СВОГО! С-решъ Лучковецъ. E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ Шамокинѣ, Па. РУСКІИ ГОТЕЛЬ. Чистенькій тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и другій напоѣ все свѣжій и наилучшого гатунку. Услуга чѣмна и солидна. Склянки велики и малі посяля вподобы. Люде! Уже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомагати.

Иванъ Захаріяшъ, P. O. Box 493. — HAZLETON, PA. — Рукій рѣзбаръ и золотникъ поручае ся всѣмъ церковнымъ громадамъ. Рѣзбы и позолочували олтарей, иконостасѣвъ и ин. wykonue совѣстно и дешево. Котра зъ громадъ буде церковь, або прикрашае ен, най удасть ся до Ивана Захаріяша въ Газельтонъ, Пенн.

300 PEARL and MULBERRY st. SHAMOKIN PA. Удавайте ся въ потребѣ до него.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІИ СТОРЪ НА ЦѢЛЫИ EXCELSIOR. Всякы потрібнй рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскы и звычайнй можна купити. Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и безопасно. Продае шифкарты. Не водѣ нынѣ вже знають люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКІИ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ld. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st. Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Америцѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшенный, украшенный и на новоруджженный. Новый дѣмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належатъ до топ компаній, куцують зѣ своего власного стору значыть, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Заряджае нимъ: Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO. въ READING, PA. ЗАЛОЖЕННІИ 1866 року. — Вырбляе 25.000 бочокъ мѣсячно. Пиво одного зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вѣольне водѣ всякихъ примѣлокъ, и для того есть найздоровшамъ. Завсѣгды одной и той самой доброты и пріємного смаку и есть споряджане подѣ заряджою одного зъ найздѣбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ павоварѣвъ. Вырбляе въ наилучшѣмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults. Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ: LAUER BREWING CO. READING, PA.

Dr. John Szlupas 421 Penn. Ave. SCRANTON, PA. Знаменитый лѣкаръ. Долголѣтна практика дала ему спѣобность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить усѣнно всякого рода хоробы. Мае такожъ свою власну антику, въ котрой вырбляютъ ся дуже добри и номѣчни лѣкарства. Розмовити ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлѣй околицы знаютъ добре Шлюпаса!

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ! Кто бы мавъ деяке правое най не ходитъ по покупныхъ жидовскихъ, такъ званихъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилыма Воколека, въ Скрантонѣ. Вѣнъ залагоджуе всякы справы въ картѣ, а и сторокраевы и зъ нимъ можна розмовити ся по руски. Адресъ его такий: W. Vokolek ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE. Scranton, Pa.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІИ СТОРЪ НА ЦѢЛЫИ EXCELSIOR. Всякы потрібнй рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскы и звычайнй можна купити. Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и безопасно. Продае шифкарты. Не водѣ нынѣ вже знають люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКІИ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ld. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st. Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Америцѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшенный, украшенный и на новоруджженный. Новый дѣмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належатъ до топ компаній, куцують зѣ своего власного стору значыть, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Заряджае нимъ: Теодоръ Федько

РУСКІИ САЛОНЪ Петра Серафима „на подемъ мѣстѣ“ въ Шамокинѣ, Па. Где ятъ где, але у Серафима то уже можъ найлѣпше забавитись а и порядку склянку пива выпити. Кто у него лишъ разъ буы, не хоче большо пѣздо йити, только до него. Мае такожъ файну галлю, где можна водбувати мѣтинги, а и потанцуети собѣ. Хочеть мати „good time“ иди до Петра.

THOMAS A. ULIAKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAN PA. Гей темперамент, читайте Кто зъ васъ хоче достати доброго темперау и вайсѣ бѣр-у въ бутелькахъ най зайдѣ до гуртовного склада Т. Улячка и П. Райтквевича а певно не пожалуете. Ану попробуйте!

Продажа рускихъ книгъ — и — библиотека. Хотите купити собѣ книжку, яку лишъ загадаете, або записати собѣ газету зѣ старого краю, пишѣть на адресу: A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. У него можна достати розманиты словари и подручничны до науки англійского языка и фотографіи славыныхъ людеи. — Вѣнъ такожъ опрваля книжки дуже таньо и добре.

O. Murdza & Bro's 46. Second st. MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЪ. Сторъ заосмотренный въ найлѣпшій товары, спроваджованій впрѣсть зъ найпершыхъ складѣвъ. — Майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожъ одяги майнерскы и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и безопасно. Свой до своего — а до чужого не пхай ся. Жидѣвъ омнижайте зѣ чалема!

Гаврилъ Малниакъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA. Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвахъ зъ найлучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку Братя! замовляйте у своего!

William D. Chmielewski, 231 E. Centre str. SHENANDOAN, PA. Панове сальонисты зъ Шенандорѣ и всѣ, що хочете набутти для себе виски, пива температуру въ большѣй скѣлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не зарабатують зѣ васъ чужий, дайте заробити своему, божъ Хмѣльовскій честный и справедливыи чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе. Купуйте у него!

Читайте и уважайте. Стань и огляни всѣ возы для бучерѣвъ, гресерниковѣвъ, голсельникѣвъ (до розвожени пива) и розличнй другій, роблений зѣ наилучшого материялу и наилучшѣмъ работы.

Головне ковальство Специально вырбляють ся желѣзаній плоты, и обгороджѣня надгробниковѣвъ. J. V. Zimmermann Cor. Independence and Market str. SHAMOKIN, PA.

THOMAS A. ULIAKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAN PA. Гей темперамент, читайте Кто зъ васъ хоче достати доброго темперау и вайсѣ бѣр-у въ бутелькахъ най зайдѣ до гуртовного склада Т. Улячка и П. Райтквевича а певно не пожалуете. Ану попробуйте!